

2. Мудра С. Теоретичні та прикладні аспекти вивчення і викладання іноземних мов у немовних закладах вищої освіти в Україні: формування мовних компетентностей / Світлана Мудра // Актуальні проблеми філології та методики викладання іноземних мов у сучасному мультилінгвальному просторі : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, 18 жовтня 2023 р., ВДПУ ім. М. Коцюбинського / гол. ред. О.М. Ігнатова. – Вінниця: ТОВ “Твори”, 2023. – С. 60–62.
3. Радкевич, О.Д., Алькема, В.Г. Формування кадрового потенціалу вищого навчального закладу – основний чинник підвищення якості вищої освіти. Персонал. 2018. Вип. 5(53), дод. 4. С.84–86.
4. Volfavska T.O. Komunikatyvna kompetentnist molodi yak odna z peredumov dosiahnennia zhyttievoi mety / T.O. Volfavska // Shliakh osvity. – 2001. – № 3. – S. 13–16.

Літовець І.А.

здобувач першого рівня вищої освіти,

Волинський національний університет імені Лесі Українки

Науковий керівник – канд. філол. наук, доцент Бондарчук О.Ю.

ЗАСТОСУВАННЯ ІГРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ПОКРАЩЕННЯ КОМУНІКАТИВНИХ НАВИЧОК НА УРОКАХ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

Із розвитком цифрових технологій та інтеграцією інноваційних методів навчання в освітній процес різноманітні ігри та ігрові елементи стають особливо важливими інструментами, оскільки вони підвищують залученість здобувачів освіти ЗЗСО, мотивують їх до вивчення мови, а також сприяють активнішому засвоєнню матеріалу в невимушеній атмосфері. Це особливо актуально в умовах дистанційного та гібридного навчання, тому що ігрові практики дають змогу компенсувати нестачу живого спілкування та створюють умови для ефективної взаємодії навіть у віртуальному середовищі.

Метою роботи є описати ігрові методи та технології для застосування на уроках німецької мови, які сприятимуть покращенню комунікативних навичок здобувачів освіти, їхньої впевненості в спілкуванні, а також здатності вільно та невимушено підтримувати діалоги й вести бесіди.

Однією з дієвих методик організації освітнього процесу є ігрова діяльність або гейміфікація. Гейміфікація – це використання окремих елементів ігор у неігрових практиках. Вона відрізняється від інших ігрових форматів тим, що її учасники орієнтовані на ціль своєї реальної діяльності, а не на гру як таку [2, с. 45]. Як інноваційний підхід у процесі вивчення іноземних мов гейміфікацію застосовують для розвитку всіх видів мовленнєвої діяльності: аудіювання (слухання), читання, письмо та говоріння. У цій роботі увагу зосереджено на останньому аспекті.

Комунікативні навички – це вміння використовувати мову для спілкування в різних контекстах, здатність правильно й ефективно будувати мовні висловлювання задля досягнення своєї мети, а також розуміти висловлювання інших. Вони охоплюють аспекти, як-от вимова, інтонація, словниковий запас,

розуміння мови на слух, застосування правильних граматичних конструкцій у процесі мовлення, здатність організовувати інформацію в зрозумілі речення відповідно до ситуації спілкування тощо.

Ігрові технології для покращення комунікативних навичок на уроках німецької мови умовно розподілимо на три основні категорії: ті, що спрямовані на розвиток навичок монологічного мовлення, діалогічного мовлення та колективного обговорення (участь у дискусіях, нарадах, зборах тощо). Важливо зазначити, що створення та застосування ігор для кожної з цих категорій залежить від багатьох факторів, як-от рівень володіння німецькою мовою (початковий, середній, високий), вік цільової групи, тематика та мета уроку, форма проведення заняття (очна, дистанційна), традиційні або дигітальні допоміжні матеріали тощо. Розглянемо детальніше кожен з категорій:

1. Ігри для розвитку навичок монологічного мовлення: розвивають здатність учнів описувати речі навколо, будувати розгорнуті висловлювання та виражати свої думки щодо певного питання. До прикладу:

– **Гра “Відгадай, хто це або що це”.** Рівень: початковий. Форма: очна. Спосіб: традиційний. Інструменти: картки, ручки, дошка.

Учні дістають картку із зображенням певного предмета навколишнього середовища та, використовуючи лексику до теми, описують його для інших.

– **Гра “Природні катастрофи”.** Рівень: високий. Форма: дистанційна. Спосіб: дигітальний. Інструменти: онлайн-додатки, інтерактивна дошка.

Учні працюють на інтерактивній дошці, де розміщено картинки із зображеннями природних катастроф; їхнє завдання обрати картинку, тезисно прописати головні ідеї на дошці та на їхній основі описати певну природну катастрофу групі: її причини, наслідки, вплив на довкілля, людство тощо.

2. Ігри для вдосконалення навичок діалогічного мовлення: спрямовані на розвиток умінь вести та підтримувати діалог, обмінюватися репліками, ставити запитання та давати відповіді в межах певної теми. До прикладу:

– **Діалогічна гра “Чому?”.** Рівень: середній. Форма: очна. Спосіб: традиційний. Інструменти: картки із запитаннями, дошка.

Учні прописують на картках запитання, як-от „*Warum regnet es heute?*”, і перемішують їх; кожен у певній послідовності витягує картку та відповідає на запитання, розпочинаючи зі сполучника *weil*. Наприклад: „*Warum hast du keinen Hunger? – Weil ich einen Kuchen und 3 Pizzas gegessen habe.*”; „*Warum bist du so müde? – Weil ich die ganze Nacht getanzt habe.*”; „*Warum bist du heute so glücklich? – Weil ich meine beste Freundin gesehen habe.*” [1, С. 32].

– **Гра “Як покращити стан навколишнього середовища?”.** Рівень: високий. Форма: дистанційна. Спосіб: дигітальний. Інструменти: інтерактивна дошка, платформа Zoom, можливості Breakout Rooms (сесійні відеозали).

Викладач розподіляє учнів у пари в Breakout Rooms і розподіляє питання, наприклад: як покращити ситуацію з вирубуванням лісів; як уберегти напівзниклі види тварин; як боротися з забрудненням водою тощо. Учні в парах готують mind-maps, де від проблеми в центрі стрілочками розписують шляхи її вирішення та згодом демонструють свої результати групі.

3. Ігри для розвитку навичок колективного обговорення: сприяють умінням брати участь у різноманітних обговореннях, дискусіях, нарадах, де всі учасники повинні співпрацювати задля досягнення спільної мети. До прикладу:

– **Гра “Кросворди”.** Рівень: середній. Форма: очна. Спосіб: традиційний. Інструменти: картки, ручки, дошка.

Учнів слід розподілити на дві групи; завданням кожної є створити кросворд із лексикою до певної теми та придумати запитання для іншої групи. Після цього відбувається обмін кросвордами; група, яка складає кросворд своїх “суперників” найшвидше – перемагає.

– **Гра “Розкажи про ... незабутню подорож, найсмішнішу ситуацію тощо”** (розвиток навичок спонтанного мовлення). Рівень: високий. Форма: очна. Спосіб: традиційний.

Учнів слід розподілити на групи по троє-четверо учасників; у кожній із них один учень/одна учениця розповідає певну історію, тоді як інші повинні якнайточніше її запам’ятати. Потім по черзі вони переказують почуте в “ісh-Form”, доповнюючи одне одного [1, С. 37].

Висновки. Варіантів організації освітнього процесу за допомогою ігрових технологій із метою покращення комунікативних навичок надзвичайно багато. Викладач повинен вміти адаптовуватися до будь-яких умов, застосовувати найрізноманітніші засоби та інструменти задля ефективного проведення заняття та з огляду на вік цільової групи, їхні потреби тощо підбирати або створювати ігри, які найкраще розвиватимуть ті чи інші мовленнєві навички.

Завдяки іграм здобувачі освіти опановують новий матеріал у невимушеній і цікавій формі та покращують навички як монологічного, так і діалогічного та колективного мовлення. Симуляції ситуацій, інтерактивні діалоги, робота в групах дають змогу практикувати говоріння в наближених до реальних умовах, розвивають навички співпраці й критичного мислення та загалом урізноманітнюють навчальний процес.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гринюкова Р. А. Комунікативні завдання та ігри на уроці німецької мови : навч.-метод. посібник. Кропивницький : КЗ “КОШПО імені Василя Сухомлинського”, 2021. 48 с.
2. Карабін О. Й. Гейміфікація в освітньому процесі як засіб розвитку молодших школярів. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2019. № 67. Т. 1. С. 44–47.
3. Шпуляр О. Р. Мовленнєві ігри для використання на уроках англійської мови в початкових класах. *Бібліотека методичних матеріалів “Всеосвіти”*. URL: <https://vseosvita.ua/library/movlennevi-igri-dla-vikoristanna-na-urokah-anglijskoi-movi-v-pocatkovih-klasah-174309.html> (дата звернення: 20.10.2024).